

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

25/358-

Dato

8. mai 2025

Solgrid AS - klage på vedtak om konsesjon til Ørje solkraftverk i Marker kommune

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ga i vedtak 18. november 2024 Solgrid AS (Solgrid) anleggskonsesjon til Ørje solkraftverk i Marker kommune. Vedtaket ble påklaget av Ørje pistolklubb v/Leif Bakker og styret i Meieriet borettslag v/Marit Solerød.

NVE kunne ikke se at klagene ga grunnlag for å endre eller oppheve deres vedtak, og oversendte klagene til endelig behandling i Energidepartementet (ED) den 7. februar 2025.

ED gjennomførte en befaring 7. april 2025 ved planområdet og planlagt kabeltrasé, sammen med representanter fra Solgrid, Ørje Pistolklubb, Meieriet borettslag og Marker kommune. På befaringen ga Ørje pistolklubb uttrykk for at de innvendingene som lå til grunn for klagen deres, ble svart ut. Solgrid AS har bekreftet i e-post 2. mai 2025 at Ørje pistolklubb ikke vil bli berørt av solkraftanlegget. I e-poster 2. mai 2025 har det blitt avklart at klagen fra Ørje pistolklubb trekkes. Departementet tar i dette vedtaket derfor kun stilling til klagen fra Meieriet borettslag.

NVEs vedtak

NVE har gitt konsesjon til å bygge, eie og drive Ørje solkraftverk med inngjerding, nettilknytning, transformatorstasjoner og øvrig nødvendig høyspenningsanlegg, jf. energiloven § 3-1. Ørje solkraftverk er planlagt med en installert effekt på inntil 13,7 MWp og en forventet årsproduksjon på 14,7 GWh. Planområdet utgjør om lag 230 dekar. Ørje solkraftverk er blant de første bakkemonterte solkraftverkene NVE har behandlet, og NVE har lagt til grunn at det vil kunne gi myndigheter, nettselskap og andre mer kunnskap og erfaring om bygging og drift av denne typen anlegg i Norge. Etter NVEs vurdering kan Ørje solkraftverk være et marginalt lønnsomt prosjekt, men NVE har lagt vekt på at

læringseffekter ved å ta i bruk ny teknologi er en positiv nytteverdi. Marker kommune er positive til tiltaket.

De viktigste negative virkningene er vurdert til å gjelde naturmangfold og landskap. Disse virkningene vurderer NVE likevel som relativt små. På bakgrunn av høringsuttalelser har Solgrid blant annet redusert planområdet noe og forventet energiproduksjon reduseres da tilsvarende. Fordelene ved å bygge solkraftverket er etter NVEs vurdering større enn ulempene. For å redusere de negative virkningene har NVE stilt en rekke krav til bygging og drift av solkraftverket. Blant annet skal Kongeveiens tilstand og funksjon som ferdselsåre ivaretas, inngrep i myr skal unngås og kantvegetasjon langs bekk og vassdrag skal bevares. Det ble søkt om to alternative løsninger for tilknytning. NVE har gitt konsesjon til alternativ 1, en 2,5 km lang jordkabel fra solkraftverket til Ørje transformatorstasjon.

Klage fra Meieriet borettslag v/styret

Klager anfører at NVE ikke har tatt alvorlig at området anlegget planlegges på er et Landbruk, Natur og Friluftsområde (LNF). Klager mener de avbøtende tiltakene ikke er tilstrekkelige og sikre nok til å hindre økt vannføring og forurensning til naturreservatet Gjøsjøen. Klager mener videre at Stall Åseby vil bli rammet, og at jordvollene vil være skjemmende. Den historiske Kongeveien og nærliggende turområde og friluftsområde blir forringet. Klager mener det er lav strømprduksjon i forhold til arealbeslag. Klager påpeker bekymring rundt økt støy fra Ørje Trafostasjon som ligger nært opptil borettslaget. Videre mener klager at borettslaget ikke har blitt tilstrekkelig informert med hensyn til valg av kabeltrasé, og at de ca. 30 negative høringssvarene ikke er tatt hensyn til. Styret i Meieriet borettslag mener det ikke er grunnlag for å gi konsesjon.

Solgrid AS' kommentar til klagen

Solgrid mener de avbøtende tiltakene rundt anlegget er tilfredsstillende. Det etableres et belte av skog som vil fungere som innsynsvern mellom Kasbuveien og solcelleanlegget. Det vil ikke være noen jordvoll, men det vil bli stående skog. Det er satt krav i konsesjonen om at Solgrid skal fremskaffe en fagkyndig vurdering av faren for overflateavrenning og nødvendige tiltak for å hindre økt avrenning til omkringliggende terreng og vassdrag i annleggs- og driftsperioden. I dette arbeidet vil det gjøres en risikovurdering og vurderes hvilke tiltak som skal iverksettes for å sikre vassdragene rundt anlegget.

Når et gjelder anførselene knyttet til informasjon og involvering, så viser Solgrid til at Meieriet borettslag har blitt informert om mulige tiltak, gjennom muntlig kontakt, informasjonsmøte og nabovarsel i forkant av vedtaket. Når det gjelder støy fra Ørje Trafostasjon, så er det en sak som må rettes mot nettselskapet som eier og driver stasjonen.

NVEs kommentarer til klagen

NVE viser til at solkraftverk ikke kan etableres i strid med gjeldende arealplan og vil dermed kreve vedtak om endring eller dispensasjon fra arealformålet LNF. Det er opp til Marker kommune å behandle saken etter plan- og bygningsloven.

Når det gjelder arealbeslag så anslår NVE at bakkemonterte solkraftverk generelt krever et areal på 10-15 dekar per MWp. Anførselen om skjemmende jordvoller fremstår oppklart, da et skogbelte beholdes. NVE viser til at det er gjort en helhetlig avveining av alle fordeler og ulemper, og høringsinnspill i saken har inngått i NVEs beslutningsgrunnlag. Angående avbøtende tiltak, så viser NVE til vilkår om detaljplan. Gjennom god detaljplanlegging mener NVE at solkraftverket ikke vil gi vesentlige negative virkninger for naturreservatet. Når det gjelder støy fra transformatorstasjonen opplyser NVE at bekymringsmeldingen behandles som egen sak med Elvia.

Energidepartementets vurdering

Departementet skal i klagesaksbehandlingen vurdere de anførselene som fremsettes i klagen og har kompetanse til å prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34 annet ledd.

Når det gjelder saksbehandlingen mener departementet NVEs begrunnelse i vedtaket og bakgrunn for vedtaket viser at NVE har gjort en grundig vurdering av relevante forhold og gjort en helhetlig vurdering av fordeler og ulemper. Høringsinnspill til saken har blitt vurdert i NVEs vedtak. Alle høringssvar er inntatt i vedlegg A til bakgrunn for vedtaket. Støy fra trafostasjonen har NVE skilt ut i egen sak.

Angående anførselene om manglende informasjon med hensyn til valg av kabeltrasé, så fremgår de to alternativene av Solgrids søknad, og det har vært informasjonsmøter og høring knyttet til søknaden. Det var først i vedtaket at det ble avgjort at traséalternativ 1 fikk konsesjon, og vedtaket ble sendt i kopi til Meieriet borettslag v/Marit Solerød. På befaring 7. april 2025 har Solgrid også forklart nærmere om planene knyttet til kabeltraseen. Departementet kan ikke se at det foreligger noen saksbehandlingsfeil.

Planområdet til solkraftverket består av skog, myr og et skogsområde som er flathogd. Ifølge konsekvensvurderingen har ikke området store eller spesielle friluftslivsverdier, og i naturbase er det ikke registrert friluftslivsverdier i planområdet. Det går imidlertid stier gjennom skogsområdet, og området brukes av de som bor i området. Kongeveien går langs de tre planområdene og er en viktig turvei. Solgrid har justert planområdet for å bevare et område med gammelskog, og også endret plassering av transformatorstasjonen slik at den flyttes lengre vekk fra Kongeveien. På strekningen solkraftverket etableres langs Kongeveien vil friluftslivopplevelsen endres noe sammenlignet med dagens situasjon, blant annet vil gjerder og paneler være synlige. Departementet vurderer dette som en mindre ulempe, og legger vekt på at Kongeveien likevel vil beholde sin funksjon. Det er gjort tilpasninger for å bevare Kongsveien både som turopplevelse og som ferdselsåre.

Departementet konstaterer at arealbeslaget er tett opptil det NVE har vurdert at bakkemonterte solkraftverk generelt krever per MWp. Det er tatt med i vurderingen at solkraftverket vil gi mer kunnskap og erfaring om bygging og drift av denne typen anlegg i Norge. Departementet vurderer i likhet med NVE at de negative virkningene fremstår som relativt små, og viser til NVEs vurdering av konsekvenser for landskap, friluftsliv, landbruk

m.m. Departementet slutter seg til NVEs samlede vurdering av at fordelene er større enn ulempene.

Når det gjelder avbøtende tiltak, vurderer departementet vilkårene knyttet til avrenning og påvirkning på omkringliggende terreng og vassdrag, som tilstrekkelige. Klagers bekymring for økt vannføring og forurensning til naturreservatet Gjøsjøen vil ivaretas gjennom detaljplanleggingen.

Når det gjelder konsekvenser for Stall Åseby, så har NVE vurdert at tiltaket vil ha akseptable virkninger. Solkraftverket vil ikke hindre at en kan ri hest i nærheten. Departementet er enig i NVEs vurderinger. Stall Åseby har heller ikke klaget på vedtaket.

Anførselen knyttet til jordvollene anses svart ut, da et skogbelte beholdes.

Departementet kan etter dette ikke se at det fremkommer noe som gir grunnlag for å omgjøre vedtaket. NVEs vedtak om konsesjon til Ørje solkraftverk stadfestes derfor.

Konklusjon

Klagen tas ikke til følge. Energidepartementet opprettholder NVEs vedtak 18. november 2024 om å gi anleggskonsesjon for Ørje Solkraftverk i Marker kommune.

Departementets vedtak er endelig. Det er ikke klagerett på klageinstansens vedtak, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Med hilsen

Tollef Taksdal (e.f.)
avdelingsdirektør

Ann-Ida Østensen
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Norges vassdrags- og energidirektorat

Adresseliste

Marker kommune
Meieriet borettslag v/styreleder Marit Solerød
Solgrid
Solgrid v/Trond Ahlquist
Ørje pistolklubb v/Leif Bakker

Postboks 114 1871 ØRJE

KOP